33e jaar. — Nr 78. Zaterdag, 30 Juni 1906.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee „ „ 5 „
Een „ „ 4 „

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 30 JUNI 1906.

VAN ALLES WAT.

De liberalen zijn de mannen van vrijheid voor iedereen, in alles en overal.

Iedereen moet vrij gelaten worden in zijn gedacht en in zijne opvoeding...maar er zou moeten een *verplichtend* geuzen onderwijs gegeven worden, en alle vrij, godsdienstig onderwijs zou moeten ten gronde toe uitgeroeid worden !

* * *

Iedereen zou moeten vrij zijn, in het kiezen der leermeesters van zijne kinders; maar geene andere *leermeesters dan goddeloose* zouden mogen onderwijzen ; deze alleen zijn bekwaam ; als men niet goddeloos is, kan men volgens de liberalen geene geleerdheid, geen verstand hebben !

* * *

Iedereen zou moeten vrijgelaten worden in zijne godsdienstige gevoelen, zelfs de bedienden van den Staat, maar deze, die naar de Mis gaan, die nederknielen als de berechting voorbijgaat, die binst de Meimaand gaan zingen in het lof, deze *moeten achteruit* gesteld worden, mogen geene verhooging van bediening bekomen.

* * *

Iedereen moet vrij gelaten worden in het deelmaken van maatschappijen of genootschappen, maar de pachters van liberale eigenaars mogen hunne dochters geene leden laten worden der congregatie van O.-L.-Vrouw.

* * *

Iedereen moet vrij zijn van zijn gedacht te betoogen ; de omwentelaars zelve moeten recht hebben de straten te doortrekken al tierend en verwenschend tegen het bestuur, — al den oproep schreeuwend tot onlust en opstand, maar gelooviigen zou men geene vreedzame processiën mogen doen, waarin zij bidden en gewijde zangen zingen !

* * *

De arme moet geëerbiedigd worden in zijne denkwijze, maar hij moet vooruit en vooral zijne kinders naar de geuzenschool zenden, anders mag hij sterven van honger !

* * *

De godsdienst moet vrij gelaten worden, maar men moet de kerken stelen, de kloosters plunderen — en al *het kloosteren kerkegoed in omloop brengen* (volgens de redevoering van een liberaal kopstuk)!

* * *

De pastoor moet vrij zijn in zijne kerk! Maar hij mag niet prediken over het kwaad, de misbruiken, de onteugd, de hoofdzonden : dat ware de vrijheid van andersdenkenden krenken !

* * *

Iedereen moet vrij zijn, en geen dwang, op gelijk welke wijze, mag geoefend worden op gelijk welken burger, maar de vrije burger moet toch verplicht worden naar 't leger op te trekken : alleman moet soldaat worden ; als iedereen verplicht wordt en een juk draagt, dan alleen immers bestaat er vrijheid voor iedereen !

* * *

Iedereen moet vrij zijn, maar in vaderlandsche feesten mogen geene kinders deelnemen van vrije en katholieke scholen ; in het uitdeelen van stadsgunsten, van soep en kleeren moeten de arme kinderen van de vrije scholen onverbiddelijk uitgesloten worden !

* * *

Kijkt waar gij wilt ; onderzoekt wat gij wilt, dusdanig zult gij de vrijheid vinden welke de liberalen voorstaan !

Toen zij aan 't bewind waren, hebben zij nooit anders gehandeld ! Zij kunnen geen enkel voorbeeld aanhalen van onpartijdigheid !

In de steden waar zij meester zijn, Gent, Brussel, Antwerpen, wordt de vrijheid onveranderlijk in dien zin verstaan en toegepast. Die het niet zien, zijn stekeblind ; die het anders beweren, zijn leugenaars of onnoozelaars !

Regelen voor vrouwen.

Wel te onthouden
En te onderhouden !

Den wil van uwen echtgenoot
Zult gij steeds doen, zoo 't God gebood.
Zegt nooit : wij vrouwen zijn te zwak,
Want zwakheid zoekt te veel gemak.
Heeft mannetje den kop eens vol,
Maakt hem door tegenspraak niet dol.
Maar streelt en liefkoost hem den baard,
Doch nimmer naar den kattenaard.
Een vriendlijk woord te rechten tijd,
Maakt slecht gezinden soms verblijd ;
Een handdruk, blik of kusje teêr,
Brengt dikwijls zoete vreugde weêr.
Hoor nimmer naar de vleierij,
Want niets dan eerlijkheid stichtte zij.
Uw kamer, keuken, heel uw woon,
Zij altijd ordelijk, rein en schoon.
Uw schoonste sier zij zedigheid,
Uw grootste roem de neerstigheid.
Geeft God u kinderen, mint ze teer,
Alleen bederft ze niet te zeer. MAN.

GEMEENTERAAD
VAN TONGEREN.

Zitting van zaterdag 23 Juni 1906.

Tegenwoordig : MM. MEYERS, burgemeester, DELVIGNE en MODAVE, schepenen ; DECKERS, JACQUES, SCHAETZEN, VAN ORMELINGEN en ZEEGERS, leden.

M. VONCKEN verontschuldigt zich de zitting niet te kunnen bijwonen.

Namens het Gouvernement overhandigt M. de Burgemeester aan de onderwijzers en onderwijzeressen die gedecoreerd werden met de Herinneringsmedalie der Regeering van Z. M. Leopold II, de eereteekens dezer onderscheiding. Hij richt tot de nieuw gedecoreerden zijne gelukwenschen, evenals die zijner collegas van den raad.

M. de Burgemeester overhandigt aan Mej. Hougaerts, onderwijzeres, het Burgerlijk Kruis van 1ste klas.

Het Burgerlijk Kruis van 1ste klas, toegekend aan Mme Pellens, onderwijzeres, is nog niet aan het Gemeentebestuur toegekomen.

Het proces-verbaal der laatste zitting wordt gelezen en goedgekeurd.

Mededeelingen :

M. de BURGEMEESTER zegt dat, volgens de inlichtingen die hij bekomen heeft in het Ministerie en bij de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de vertraging in het aanleggen van den tram Wihogne-Tongeren, alleenlijk te wijten is aan het Provinciaal Bestuur van Bruggen en Wegen.

M. de BURGEMEESTER deelt aan den raad meê dat de vertakking Houtain-St-Siméon-Tongeren, der lijn Aubel-Tongeren, niet zal kunnen aangelegd worden. Al de gemeenten zijn bediend en het Ministerie van Oorlog verzet zich tegen het aanleggen der vertakking Houtain-St-Siméon-Visé.

Uit de exploitatie der lijn Tongeren-Lanaeken tijdens het laatste dienstjaar, is er een overschot gesproten van fr 641,50 voor de stad Tongeren. De exploitatie der lijnen Tongeren-Fexhe-le-Haut-Clocher en Tongeren-Cortessem hebben een tekort opgeleverd voor de stad Tongeren. Het tekort, teweeg gebracht door de exploitatie der lijn Tongeren-Fexhe-le-Haut-Clocher, bedraagt fr. 1435,91, en datgene teweeg gebracht door de exploitatie der lijn Tongeren-Cortessem, bedraagt fr. 1087.

M. de Burgemeester geloft dat de lijn Wihogne-Tongeren ook een te kort zal teweeg brengen voor de stad Tongeren.

M. de BURGEMEESTER legt aan den raad uit dat eene Naamlooze Maatschappij uit Heenegouwen aan de Bestendige Deputatie van Limburg toelating gevraagd heeft tot het oprichten, aan de poorten der stad, in de Netheemden, van eene ombeinde dierenvillerij met werkhuis om de lijken der dieren tot meststoffen te verwerken.

In naburige steden heeft het oprichten van omheinde dierenvillerijen groote bezwarigheden teweeggebracht. Op verschillende plaatsen heeft men degene die er bestonden, afgeschaft. Het oprichten van dusdanig werkhuis aan de poorten der stad zou ook zeer groote bezwarigheden opleveren. Het water van den Jeker die daar voorbijloopt, zou kunnen besmet worden. Ook rekent de gemeenteraad van Tongeren zich een plicht krachtdadig te protesteeren tegen de oprichting van zulkdanig werkhuis.

Het Weldadigheidsbureel van Luik, eigenaar der gronden, die reinen aan degene waarop men het werkhuis wil oprichten, protesteert ook krachtdadig tegen zulkdanige oprichting, die voor gevolg hebben zou zijne goederen in waarde te doen verminderen.

De raad gaat over tot de dagorde :

1. Aanbesteding van petroel, kolen en brandhout. — Proces-verbaal. — Goedkeuring.

Zijn goedgekeurd : De soumissiën van M. J. Renard, voor de petroel, aan 16 fr. de 100 kilos; van M. Félix Christiaens, voor de kolen, aan fr. 20,50 de duizend kilos ; en van M. A. Gregoire, voor het brandhout, aan fr. 6,33 de stere.

2. Verkoop van 'tgras der Stadsmotten. — Akt.

Na eene beraadslaging waaraan verschillende leden deelnemen, beslist de raad, in tegenwoordigheid van nieuwe aanbiedingen en oordeelende dat de bereikte prijs niet normaal is, over te gaan tot eene nieuwe aanbesteding.

M. SCHAETZEN, geen slecht voorgaande willende daarstellen, stemt tegen.

3. Openbare verlichting.

M. de BURGEMEESTER zegt dat, in deze laatste tijden, het College zich meermaals bezig gehouden heeft met de kwestie der openbare verlichting.

De raad zal moeten beslissen : 1° of hij de voorkeur wil geven aan het gas of de electriciteit ; 2° of het aangenomen stelsel moet uitgebaat worden in regie of wel in vergunning moet gegeven worden aan eene maatschappij.

Sedert de laatste zitting heeft het College een zeer volledig en belangrijk verslag ontvangen over het daarstellen eener nieuwe verlichting te Diest. In deze stad staat heeft men de voorkeur aan het gas gegeven.

De gemeente Aubel, integendeel, komt een verdrag te sluiten voor de inrichting der verlichting door de electriciteit.

Er is gezegd geworden dat men de stad Tongeren beter koop zou kunnen verlichten door de electriciteit dan door het gas.

M. de Burgemeester geeft lezing van het kontrakt dat de stad Audenaarde gesloten heeft met de maatschappij, die deze stad door het gas verlicht. In dit verdrag eigent de stad zich het recht toe, in zekere voorwaarden, alle ander stelsel van verlichting aan te nemen.

M. de Burgemeester eindigt zeggende dat er voorgesteld is geworden eene bijeenkomst te beleggen, waaraan zouden deelnemen de leden van den raad, afgevaardigden van Maatschappijen van gas en electriciteit, alsook de heeren Ingenieurs Laminne en Peters.

Aldus zou de raad op de hoogte gebracht worden der voor- en nadeelen der twee voorgestelde stelsels.

M. SCHAETZEN vraagt dat het College een verslag zou laten vertalen van eene Duitsche Maatschappij van gasverlichting.

Het achtbaar lid stelt voor door de daartoe bestemde vakbladen te laten aankondigen, dat de stad Tongeren een nieuw stelsel van verlichting in aanbesteding geelt. De maatschappijen van verlichting door gas, electriciteit, enz. zouden tot deze aanbesteding toegelaten worden. Daarna zou de stad, met volle kennis van zaken, eene beslissing kunnen nemen.

Te Aalst heeft men op dezelfde wijze gehandeld.

M. VAN ORMELINGEN zegt dat de woorden die komen uitgesproken te worden, van nu af een voorkeur schijnen te geven aan de gasverlichting. Het is noodig de twee stelsels op gelijken voet te stellen. Het achtbaar lid sluit zich aan bij het voorstel van M. Schaetzen om tot de aanbesteding zoowel de Maatschappijen van gas- als van electriciteitverlichting uit te noodigen.

M. Van Ormelingen zegt dat de grootste beweegreden, die tot nu toe pleitte ten voordeele van het gas, alle dagen veld verliest. Te Tongeren groeit het getal partijgangers der electriciteit voortdurend aan.

Een ingenieur biedt aan de electrieke verlichting te verschaffen aan den prijs van 30 centiem den kilowatt. De heer ingenieur Laminne vindt dezen prijs te hoog ; hij is van oordeel dat men de electrieke verlichting kan verschaffen aan 15 centiem de kilowott.

Indien het voordeel van den goedenkoop de overhand niet meer behaalt, is de electriciteit, onder oogpunt van reinheid, afwezigheid van gevaar, enz., onbetwistbaar verkieslijker boven het gas. Hedendaagsch wordt de electriciteit gebruikt ter verwarming. Indien wij de voorkeur geven aan het gas, verzaken wij voor een onbepaalden tijd aan de voordeelen der electriciteit.

De beweegreden van den goedenkoop zou zich laten verstaan zoo de stad in regie uitbaatte, maar niet zoo zij de gasverlichting in vergunning geeft.

M. Van Ormelingen zegt dat hij volle vertrouwen heeft in de electriciteit, en verklaart zich gereed, van dit oogenblik af, dit stelsel van verlichting te stemmen.

M. SCHAETZEN. — Nemen wij aan dat de stad de electriciteit kan bekomen aan denzelfden prijs als het gas, dit laatste zal altijd voordeelen behouden.

M. VAN ORMELINGEN legt een stelsel van halve regie uit. Met dit stelsel zou de stad het noodige kapitaal aan eene maatschappij leveren. Deze maatschappij zou, aan een zekeren prijs, de electriciteit aan de stad leveren, die ze zou verkoopen aan de bijzonderen.

M. de BURGEMEESTER doet opmerken dat, op dit oogenblik, het gemeentebestuur niet meer genegen is voor het gas dan voor de electriciteit.

M. SCHAETZEN stelt voor dat de bijzondere commissie, die zich bezig gehouden heeft met de verlichting der stad door het gas, hare werkzaamheden voortzette en een lastkohier opmake. Als overgangs maatregel stelt het achtbaar lid voor zich aan te sluiten met het stelsel dat te Aalst is toegepast. Hij zal zich al de inlichtingen aanschaffen en stelt voor nog andere ingenieurs te doen uitnoodigen op de ontwerpene bijeenkomst.

M. VAN ORMELINGEN stelt voor op deze vergadering ingenieurs toe te laten die zich bijzonder met de electriciteit bezig houden. Er enkel partijgangers van het gas op uitnoodigen zou den schijn hebben van het gas de voorkeur te geven.

M. ZEEGERS zegt dat de instelling van het gas een kapitaal zou vereischen, dubbel van datgene dat noodig zou zijn voor de inrichting der electriciteit.

Het vervolg der bespreking van dit onderwerp, wordt tot de volgende zitting verschoven.

4. Afschaffing en vraag om aankoop van den voetweg 49.

De raad beslist deze aanvraag in te willigen.

5. Plaatsvervangende onderwijzeres. — Vergoeding. — Vaststelling.

Deze vergoeding wordt vastgesteld gelijkvormig de wet.

6. Koninglijk Atheneum. — Rekening van 1905. — Goedgekeurd.

7. Midstelbare school. — Rekening van 1905 en Begrooting van 1907 — Goedgekeurd.

8. Weg van Bilsen naar Tongeren. — Verlenging der plaveiing van Hoesselt tot Tongeren. — Verbod van met zware voertuigen over dit plaveisel te gaan, uitgenomen in geval van ontmoeting.

Het Gouvernement heeft een plaveisel doen aanleggen langs den steenweg, tusschen Bilsen en Hoesselt. Behalve in geval van kruising, mogen er geene voertuigen over gaan.

De Bestendige Deputatie zou willen zien dat het Gouvernement deze plaveiing verlengde tot Tongeren. Zij vraagt aan de stad de maatregelen bij te treden, toegepast op het gedeelte Bilsen-Hoesselt betreffende het zwaar vervoer.

Gunstig advies.

9. Gemeente Begrooting van 1905. — Overbrenging van credieten. — Goedgekeurd.

10. Woning van den uitlotter. — Personeele belasting.

Deze belasting bedraagt eene som van fr. 18,47. De raad beslist dat de stad deze som ten hare laste zal nemen, zooals zij gedaan heeft voor de woningen der policieagenten.

11. Vraag tot aankoop eener pomp en van het terrein zich bevindende in het huis n° 17, der Putstraat bewoond door sieur Pierre Knaepen.

Tot eene volgende zitting verzonden. Het College zal zich ter plaatse begeven alvorens eene beslissing te nemen.

12. Bijgevoegde veldwachter. — Aanneming. Goedgekeurd.

13. Hoofdkerk. — Verkoop van een parceel land. — Gunstig advies.

14. Id. Uitkeering eener rente. — Gunstig advies.

15. Weldadigheidsbureel. — Begrooting van 1905. — Overbrenging van kredieten en verpachting van goederen.—Cohier van lasten.— Goedgekeurd.

16. Regeling der Markten. — Uren.

M. DE BURGEMEESTER zegt dat de neringdoeners der stad klagen over de groote concurentie hen aangedaan door vreemdelingen die, op de marktdagen, hunne waren op de openbare plaats komen uitstallen. Deze vreemdelingen betalen standgeld dat niet hoog genoeg is. In andere steden, om dezen toestand te keer te gaan, gebruikt men een stelsel dat bestaat in het vaststellen van verschillende uren voor het openen der markt, volgens het de verscheidene voortbrengselen of waren geldt, die er te koop gesteld worden.

M. DECKERS, op zijne beurt, maakt zich den tolk der klachten onzer medeburgers. Het achtbaar lid zegt dat, in de volgende zitting, hij een ontwerp van reglement zal aanbieden, in den zin door M. de Burgemeester aangeduid. Dit stelsel is in verschillende steden in voege, namelijk te Thienen.

17. Lagere gemeentescholen. — Vaststelling van de dagen der prijsuitdeeling en heropening der scholen.

De prijsuitdeelingen zullen plaats hebben : Voor de leerlingen van het Atheneum en der Middelbare School, op woensdag 1 Augustus, om 9 ure 's morgens. — Voor de leerlingen der lagere gemeentescholen op maandag 6 Augustus om 10 ure 's morgens voor de meisjes, en om 3 ure 's namiddags voor de jongens en de volwassenen.

De heropening der klassen is vastgesteld ; Voor de leerlingen van het Atheneum en der Middelbare School, op maandag 1 October ; voor de leerlingen der voorbereidende afdeeling der Middelbare School en voor de leerlingen der gemeentescholen, zoowel voor de jongens als voor de meisjes, op dinsdag 18 September.

Onze Limburgsche stoomtramwegen hebben gedurende de maand April 1906 opgebracht :

Lijn *Tongeren-Lanaeken :* voor reizigers fr. 5,429,49 voor goederen fr. 1,748,33 ; te zamen fr. 7,177,82 ; lengte 22,66 kilom. opbrengst per dag-kilom. 10,22;
in April 1905, 9,52.

Lijn *Tongres-Glons-Maestricht :* voor reizigers fr. 4,800,92 ; voor goederen fr. 2,889,68 te zamen fr. 7,690,60 ; lengte 20,97 kilometers, opbrengst per dag-kilom. 10,42;
in April 1905, 9,08.

Lijn *Tongeren-Cortessem :* voor reizigers fr. 2,672,30 ; voor goederen fr. 793,78; te zamen fr. 3,466,08; lengte 13,67 kilometers, opbrengst per dag-kilometer 7,65;
in April 1905, 6,64.

Lijn *Tongeren-Fexhe-le-Haut-Clocher-Hannut :* voor reizigers fr. 1,978,50 ; voor goederen fr. 1,427,71 te zamen fr. 3,406,21 ; lengte 19,11 kilometers, opbrengst per dag-kilom. 5,85;
in April 1905, 5,47.

Lijn *St-Truiden-Oreye :* voor reizigers fr. 3,835,85, voor goederen fr. 2,087,70, te zamen fr. 5,923,55 ; lengte 17,93 kilometers, opbrengst per dag-kilom. 9,98;
in April 1905, 9,73.

Lijn *Maeseyck-Lanaeken-Maestricht :* voor reizigers fr. 6,486,99 ; voor goederen fr. 1,964,35 te zamen fr. 8,451,34 ; lengte 31,44 kilometers, opbrengst per dag-kilometer 8,24;
in April 1905, 7,92.

Lijn *Burg-Leopold-Brée-Maeseyck :* voor reizigers fr. 7,100,95, voor goederen fr. 6,651,87; te zamen fr. 13,752,82 ; lengte 41 kilometers, opbrengst per dag-kilometer 11,41;
in April 1905, 9,60.

Lijn *Hasselt-Herck-de-Stad-Halen :* voor reizigers fr. 2,308,80 ; voor goederen fr. 758,22 te zamen fr. 3,067,02 ; lengte 18,33 kilometers, opbrengst per dag-kilometer 5,16;
in April 1905, 6,44.

Lijn *Hasselt-Oreye :* voor reizigers fr. 4,977,20, voor goederen fr. 1,794,09 te zamen 6,071,29 ; lengte 30,17 kilom., opbrengst per dag-kilometer 6,57;
in April 1905, 6,17.

Lijn *Hasselt-Burg-Leopold :* voor reizigers fr. 4,851,85 ; voor goederen fr. 1,507,61 te zamen fr. 6,359,46 ; lengte 29,58 kilometers, opbrengst per dag-kilometer 6,78;
in April 1905, 6,82.

Lijn *Maeseyck-Kessenich :* voor reizigers fr. 680,30 ; voor goederen 320 79, te zamen fr. 1,001,09 ; lengte 7,50 kilom. opbrengst per dag-kilometer 4,31;
in April 1905, 4,32.

Société provinciale d'agriculture du Limbourg
COMICE DE TONGRES.

Résultats du concours du 24 juin 1906.

I. — ESPÈCE CHEVALINE.

Une médaille accompagne chaque prix.

1er CONCOURS (provincial) : *Etalons de gros trait âgés de 4 ans et plus : 1er prix, 100 fr. ; 2e pr. 80 fr. ; 3e pr. 60 fr. ; 4e pr. 40 fr. ; 5e pr. 30 fr. ; 6e pr. 20 fr. ; 7e pr. 10 fr.*

1er prix à Carnaval de M. Strauven, Bas-Heers, 2e Slick de M. L. Bodson, Hex, 3e Emmanuel de M. Jamart, Russon, 4e Prince de M. Bodson, Hex, 5e Duc id. id., 6e Charmant II de M. C. Martin, de Betho (Tongres), 7e Corbeau de M. J. Germis, Millen, — hors concours, Zavelot de M. C. Vroonen de Tongres.

Mentions très honorables à Martin II de M. Vroonen de Tongres et à Pol de M. Germis de Millen.

2me CONCOURS (cantonal) : *Etalons de 3 ans : 1er pr. 60 fr. ; 2e pr. 40 fr. ; 3e pr. 20 fr. ; 4e pr. 10 fr.*

1er prix à Brazil de M. Bodson de Hex, 2e Philomon de M. Martin de Betho (Tongres), 3e Benn de Jos. Van Heers de Widoye.

3me CONCOURS (cantonal) : *Poulains entiers sans dents d'adulte : 1er pr. 50 fr. ; 2e pr. 30 fr. ; 3e pr. 20 fr.*

1er prix à Major de Me Ve Rigo de Russon, 2e Absalon de M. L. Bodson de Hex, 3e Concurrent de M. L. Germis de Millen.

4me CONCOURS (provincial) : *Juments âgées de 4 ans et plus : 1er pr. 100 fr. ; 2e pr. 75 fr. ; 3e pr. 50 fr. ; 4e pr. 40 fr. ; 5e pr. 30 fr. ; 6e pr. 20 fr. ; 7e pr. 10 fr.*

1er prix à Fanny de M. C. Martin de Betho (Tongres), 2e Dylla de L. Bodson, Hex, 3e Gybelle de C. Martin de Betho (Tongres), 4e Romette de L. Bodson, Hex, 5e Flore de C. Vroonen, Tongres, 6e Charmante de E. Haumont, Russon, 7e Florida de L. Bodson, Hex.

Mentions très honorables à Grisette de M. C. Martin, Betho (Tongres), Lisette de M. L. Bodson, Hex, Lieff de Mme Ve L. Van Roye, de Cosen.

5me CONCOURS (cantonal) : *Juments ayant poussé les dents de 3 ans ou plus : 1er pr. 60 fr. ; 2e pr. 40 fr. ; 3e pr. 20 fr.*

1er prix à Dernière de M. L. Bodson, Hex, 2e Berceuse de M. C. Martin, Betho, 3e Jouvence id. id.

6me CONCOURS (cantonal) : *Pouliches sans dents d'adulte : 1er pr. 50 fr. ; 2e pr. 30 fr. ; 3e pr. 20 fr.*

1er prix à Liva de M. E. Haumont, Russon, 2e Amarylo de M. Martin, Betho, 3e Nerveuse de M. L. Bodson, Hex, 4e Aline de M. C. Martin, Betho.

7me CONCOURS (provincial) : *Lots de 4 chevaux appartenant au même propriétaire (entiers ou juments avec dents d'adulte) : 1er pr. 60 fr. ; 2e pr. 40 fr.*

1er et 2e prix partagés entre :
1 lot de M. Bodson, Hex.
1 lot de M. Martin, Betho,

3e prix 2e lot de M. Bodson, Hex.

II. — ESPÈCE BOVINE.

Une médaille accompagne chaque prix.

8me CONCOURS (provincial) : *Taureaux ayant plus de 2 dents d'adulte : 1er pr. 70 fr. ; 2e. 50 fr. ; 3e, 30 fr. ; 4e, 20 fr.*

1er prix Ve Rigo, Russon, 2e Nicolaï, Wilderen, 3e Picard, Heur-le-Tiexhe, 4e Nicolaï, Wilderen.

Mentions très honorables à Mme Streel, de Freeren & Groven de Zammelen.

9me CONCOURS (cantonal) : *Taureaux ayant 1 ou*

De Erfgenaam van NIEDECK

(30e vervolg).

Zij legt hare hand op zijn hoofd en knikt hem bemoedigend en bevestigend toe :

— Vol komen ! geheel en al ! Mij is het ten minste al terellendigst te moede.

— Allerellendigst ?

Zij leunt het hoofd tegen zijnen schouder.

— Ach, Gert, het is te veel geweest, we hebben ons allebei ziek geëten. Het was te veel lijs. Beste, goede kerel, kom mee, we zullen bij moeder een bruisposder gaan halen, dat helpt !

Gert heeft een gevoel alsof hij onder een stortbad staat. Toen barstte hij nogmaals in hartelijk lach en los. Neen, het is, met den besten wil ter wereld, niet mogelijk haar eene liefdesverklaring te maken.

— Uitstekend, uitstekend ! Een bruisposder ! juicht hij, en Fransje is ook weer heel beleefd, zij neemt zijn arm, en beiden wandelen overgelukkig, en in het geheel niet verloofd naar het kasteel.

XXVI.

Nog nimmer waren de inwoners van Angerwies zoo opgewonden geweest als heden. Er was dan ook ie is ongeloofelijks geschied. Des morgens vroeg had het Niedeckesche rijtuig door Angerwies straten gerold, en had voor de huizen der notabelen stil gehouden. Friedrich, in prachtige livrei gekleed, was van den bok gesprongen, en had telkens onder vele buigingen, den respectieven huisheeren een grooten, met lak gesloten brief overhandigd.

Met vrees en angst werd de brief eerst aangepakt, dan eindelijk met bevende vingers verbroken, en niemand kon zijn oogen gelooven, als hij de gedrukte woorden las :

— Willibald, Rijksgraaf van Niedeck, en Johanna Rijksgravin van Niedeck, hebben de eer u uit te noodigen ter bijwoning van het diner op 2[illegible] Juli aanstaande des namiddags ten 6 ure.

Onder wien het aanging wreef zich de oogen uit, men vergat te antwoorden, totdat Friedrich een eenigszins ongeduldig : « verzoeke gunstig antwoord, » deed hooren.

En dan legde de aanstaande gast aan de tafel op Niedeck, half smeekend de beide handen op de rijk gegalonneerde schouders van Friedrich en fluisterde de verschrikten toon :

— Zeg ons toch eens wat dat beteekent ? Wat zal er gebeuren ?

En deftig luide het antwoord :

— Er zal iets zeer bijzonders gebeuren. Mijnheer de graaf zal den toekomstigen heer von Niedeck benoemen. Ge moet vooral in groot ornaat verschijnen.

— Mijnheer Wulff-Dietrich ?! Zeg eens, Friedrich, dan komt de jonge graaf toch zeker zelf ook ?

— De gansche familie komt, ook mijnheer de kamerheer Rudiger en zijne vrouw.

Een kreet van verbazing ontsnapte aller lippen.

— Friedrich, jongen, hebben die twee zich dan verzoend ?

— Dat zal wel, zegde de oude. Mijnheer de graaf Wulff-Dietrich is nog onlangs met ons langs den Rijn op reis geweest, en... men mompelt zoo iets... ons gravinneke Fransje is nog wel wat jong, maar eene verloving kon er toch wel gevierd worden.

Verloving ! Verzoening ! Angerwies was één en al opgewondenheid. Zouden de slechte tijden voor Angerwies nu toch eindelijk een einde nemen ?

Alle huisvaders verkeerden in een roes, en terwijl de ieverige huisvrouwen de beste kragen en halfhemdjes, voor de groote gebeurtenis gereed maakten, was men ook op Niedeck druk bezig met allerhande toebereidselen voor het feest.

Barones von Nordlingen zat echter geheel terneer geslagen in hare kamer. Gert had haar verzekerd, dat het volstrekt onmogelijk was, om Fransje eene liefdesverklaring te doen, zij benam hem iedere gelegenheid daartoe. Zij toonde duidelijk dat zij er niet van gediend zou zijn, en hij kon zich toch niet blameeren, door met alle geweld een *blauwe* te gaan loopen.

Pia was bijzonder kalm. Een gelukkig lachje verhelderde haar gezichtje. Gert legde zijne hand op haar en trok haar met zich mee naar buiten.

— Pia ! ge hebt gisteren zoo lang met Fransje gesproken, hadt ge het soms over mij ?

Met stralende oogen knikte zij hem toe :

— Ge zult haar winnen, Gert, zij bemint Wulff-Dietrich niet, en heeft plechtig gezworen, dat zij hem nooit zou trouwen.

— Maar dat sluit nog niet in, dat zij dit met mij doen wil.

— Natuurlijk sluit het dat in. Zij kent immers geen enkelen heer, behalve Wulff-Dietrich en u.

— Hebt gij er haar al rechtstreeksch naar gevraagd ?

Pia boog half verlegen het hoofd.

— Ja, zoo vrijpostig ben ik geweest. Vergeet het mij, beste broer.

— Barmhartige God !... en wat heeft zij gezegd ?

— Zij smeekte mij, thans nog niet op ant woord aan te dringen. Donderdag zou alles naar wensch geschikt worden. Als ge dan, na het diner, nog lust had om haar tot uwe vrouw te nemen, dan mocht gij gerust aanzoek doen om hare hand. Zeg nu zelf eens of dit niet juist zoo goed is als een jawoord !

Zenuwachtig trok Gert aan zijnen knevel. Hij drukte zijne zuster de hand en ging naar de deur.

— Ja, nu is de teerling geworpen, zegde hij.

— Pia bleef alleen en staarde in gedachten naar de heesters rondom haar.

Thans zou alles goed worden. Zij kan boete doen voor wat zij verkeerd gedaan heeft. Voor Wulff-Dietrich zal het geluk onverdeeld zijn ; het erfgoed is en blijft het zware gewicht, dat hare liefde belet zich tot adelaars-hoogte te verheffen. Pia heeft nooit veel om geld of goed gegeven. Och ! dat Wulff-Dietrich de armste man onder de zon ware. Hoe gelukkig zou zij wezen, wanneer hij de onbemiddelde en eenvoudige houtvester Hellmuth ware geblieven, dan eerst zou zij hem geheel en al kunnen toonen, hoe lief zij hem had.

Aan zichzelven of aan haren trots denkt zij echter niet meer. Fransje's eenvoudige woorden hadden een diepen indruk op haar gemaakt. Wat is haar eigen nietig persoontje tegenover het oudste geslacht van het land. Zoo iets mag aan geen menschengrijs of ongeoefend worden.

Dat het niet hare bedoeling geweest is om uit haar zestien kwartieren een gravenkroon te smeden, dat weet graaf Wulff. Neen, zij verlaagt zich haast niet, als zij, nu het voortbestaan der graven van Niedeck enkel en alleen van haar afhangt — de hand tot verzoening uitsteekt. Zij bemint hem ! Hare liefde heeft over trots en hoogmoed gezegevierd.

De gewichtige dag is aangebroken ! Het eerste ontbijt gebruikt men in de wapenzaal, onder wier hoog, door zuilen gedragen gewelf niets van de hitte te bespeuren is. Het gesprek is bijzonder levendig. Fransje is overmoediger dan ooit en schijnt van ongeduld te vergaan.

Reeds 's morgens vroeg had zij Pia's handen gegrepen en haar gezegd :

— Zijt ge nu niet blij dat Wulff komt ?

Pia's stralende oogen hadden het antwoord gegeven.

— Ge zult u geen van beiden in mijne vriendschap bedrogen vinden, had Fransje gezegd, en toen was zij weggeloopen, ten einde freule Aurelia een met opzet daartoe gevangen kikvorsch, verraderlijk achter in den nek te stoppen.

Aurelia'tje kromt en wringt zich in alle mogelijke bochten. Fransje's uitgelatenheid duurt voort. Gert vverd voortdurend met verliefde blikken vervolgd.

Friedrich treedt binnen en reikt op een zilveren blad de aangekomen brieven, die graaf Willibald gaarne aan de ontbijttafel doorziet. De anderen spreken intusschen levendig voort.

Eenskraps dreunt er een slag op tafel waar de taskens van rinkelen.

— Fransje ! schreeuwt de graaf, Fransje !

Het jonge meisje had juist haar lieven neef Gert zijn tasken tot aan den rand toe met klonkjes gevuld.

Verschrikt ziet zij op en staart haar vader aan, evenals aller oogen zich verbaasd op hem richten.

— Kinderen, eene verrassing ! Daar krijg ik een brief van mijnen zaakwaarnemer uit de residentie die mij het volgende meedeelt :

« Luitenant von Runow, die 25 jaar geleden ontslag nam, om in Spaanschen dienst te treden, is sedert 3 dagen in het vaderland teruggekeerd. Von Runow trouwde eene gravin Pasqual y Martinez, dochter van den hertog O. Uit dit huwelijk zijn 7 kinderen geboren, zes dochters en een zoon, de oudste dochter is met een Spaanschen Grande getrouwd, de 5 andere, van 17 tot 6 jaar komen met de ouders terug. De meisjes moeten schoon zijn, en bezitten, behalve alle mogelijke andere goede eigenschappen, het zeldzame voorrecht van... zestien kwartieren, of zelfs nog meer, te kunnen aantoonen. Graaf Wulff-Dietrich heeft het bericht ook reeds ontvangen ». Hij zal er ongetwijfeld overgelukkig mee zijn. En Fransje, wat zegt gij daarvan ?

Met een oorverdoovenden jubelkreet vloog Fransje op haar vader toe. Ook tante Johanna omarmde haar dochterken met stralende oogen, terwijl de von Nordlingen veelzeggende blikken wisselden. Zij konden die groote opgewondenheid niet begrijpen.

Eenskraps gaing mevrouw von Nordlingen echter een licht op : door de verschijning dezer Runowsche dochters was Fransje vrij van elken dwang om noodzakelijk Wulff-Dietrich te moeten trouwen. Zij kon dus geheel haar eigen hart volgen — Gert ! !

In de groote opgewondenheid had niemand op Pia gelet. Doodelijk bleek, met vast opeengeklemde lippen, stond zij op en verliet de zaal.

Boven in hare kamer gekomen, zonk zij met een doffen kreet op de knieën en verborg het gelaat in de handen.

— Nu was alles voorbij — alles — alles — voor altijd ! Nu is zij onnoodig, overtollig geworden, nu kan Wulff-Dietrich eene andere hand en hart aanbieden. Ja, nu is alles voorbij, en Pia kan nimmer meer goedmaken, wat zij den geliefde heeft aangedaan.

In de verte klonk het gerommel van den donder. Pia hoort het niet. Als eene stervende knielt zij voor de sofa. Zij heeft geene hoop en geene tranen meer.

De groote zaal, waar al de portretten der voorouders hangen, straalt in schitterenden glans. De blinden zijn gesloten en de lichten ontstoken. Aan zware kettingen hangen de prachtige, vele eeuwen oude lichtkronen, met tallooze waskaarsen de groote indrukwekkende ruimte verlichtende.

Aan de muren hingen, statig in het gelid, al de familieportretten uit oude tijden. Naast de reusachtige schouw prijkten rechts en links de groote stamboomtafelen, met wapenschilden bekroond. Aan de zuilen, tusschen de schilderijen in, hingen groote kandelabers, die als vlammende bloemen de muren versierden.

Aan het noordelijk einde der zaal, verhief zich een altaar, met lauwerbladen versierd. Daar stond het beeld van den landheer, en daarvoor een geschenk van Paus Urbanus V, uit het jaar 1369, dat sedert dien steeds bij plechtige gelegenheden het familiealtaar der von Niedecks versierd had.

Op dit zwaard legden, tot op den huidigen dag, de graven van Niedeck den eed der getrouwheid af, wanneer zij, in het bijzijn der gansche familie meerderjarig verklaard, en als erfgenaam uitgeroepen werden.

Ook thans lag dit schier heilige kruis op het altaar. Sedert den zevenjarigen oorlog was de familie, tot op enkele leden na, uitgestorven, na den vrijheidsoorlog bleef er nog slechts een enkele zoon Niedeck over, en het waren diens klein- en achterkleinkinderen, die zich thans in deze zaal verzamelden, ten einde aan het oude gebruik te vo